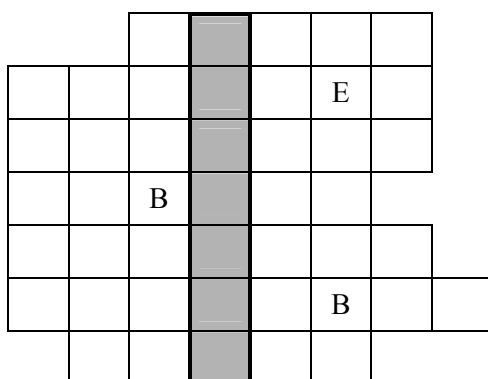

Celoštátne kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
44. ročník, školský rok 2015/2016
Písomný test pre kategóriu E – ZŠ (8. a 9. ročník) a OG (3. a 4. ročník)
 Monotematická a teoretická časť - úlohy

Meno a priezvisko:
 Škola a trieda:
 Počet bodov:

1. *Vyplň doplňovačku názvami dôležitých nerastných surovín a odhaľ tajničku. Pomôžu ti indicie vedľa doplňovačky a predtlačené písmená.

- čierne i hnedé
- obklady budov i výroba cementu
- priesvitný, veľmi drahý a mimoriadne tvrdý
- ťažký kov, ožarovanie nádorov
- drahý biely kov, svadobné obrúčky
- pomenovanie Argentíny, fotografické materiály
- tekutý kov, teplomery

Tajnička: _ _ _ _ _

Zakrúžkuj ÁNO alebo NIE podľa toho, či súhlasíš s nasledujúcimi výroky.

- a) V tajničke je ukrytý názov minerálu, ktorý sa ťaží kvôli obsahu železa. ÁNO NIE
- b) Minerál z tajničky sa vyskytuje veľmi vzácné, iba na niekoľkých miestach na Zemi. ÁNO NIE
2. *Poznáš lokality výskytu nerastných surovín na Slovensku? Utvor správne dvojice.

A. ropa	1. Kremnica
B. soľ	2. Lubeník
C. magnezit	3. Gbely
D. zlato	4. Zbudza

Správne dvojice: A -, B -, C -, D -

3. *Označ symbolom ✓ pravdivé a symbolom ✗ nepravdivé zakončenia nasledujúcich viet:

a) Japonsko	má minimálne zásoby nerastných surovín.	☐
	patrí do prvej desiatky štátov sveta v množstve vyrobenej elektrickej energie.	☐
	viac ako 50 % elektrickej energie vyrobí z obnoviteľných zdrojov.	☐
b) USA	sú na prvom mieste na svete v ťažbe ropy.	☐
	sú na prvom mieste na svete v spotrebe ropy.	☐
	vytážia ročne viac uhlia ako Čína.	☐

4. Jožkov strýko navštívil viaceré štáty Balkánskeho polostrova. Synovcovi posielal pohľadnice z regiónov a miest, ktoré navštívil. Jožko sa snažil podľa nápisu na pohľadnici uhádnuť, z ktorého štátu ju strýko poslal. Svoje tipy si potom skontroloval pomocou poštových pečiatok na druhej strane pohľadníc. Čo zistil?

a) <i>Autonomna Pokrajina Vojvodina</i>	štát
b) D a l m a c i j a	štát
c) <i>Qarku i Tiranës</i>	štát
d) Istarska Županija	štát

- e) **TRANSILVANIA** štát
- f) **Grad Podgorica** štát
- g) **Požeška-slavonska županija** štát
- h) **A θ ή v α** štát
- i) **Mestna občina Maribor** štát

5. Pozorne si prečítaj nasledujúce úryvky a pozri obrázky vedľa nich. Potom odpovedz na otázky týkajúce sa textu úryvkov.

V ***** sa nachádza jedinečný Národný park ***** jazerá, ktorý ponúka komplex úchvatných vodopádov, jazier a jaskýň. V 60-tych rokoch 20. storočia sa v tomto atraktívnom prostredí natáčala séria filmov o indiánskom náčelníkovi Winnetuovi. Dnes láka každoročne veľké množstvo turistov. Od roku 1979 je zapísaný do zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO.

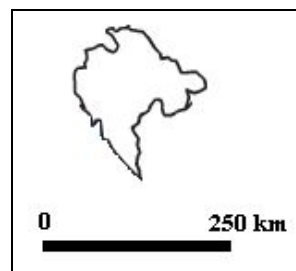
- a) Ako sa volá tento nádherný národný park?
..... jazerá
- b) V ktorom štáte sa nachádza?
V

S Balkánskym polostrovom je spojené meno významnej osobnosti, nositeľky Nobelovej ceny za mier, ktorú celý svet pozná pod menom Matka Tereza. Narodila sa v Skopje v dnešnom Macedónsku, jej rodičia však neboli macedónskej, ale ***** národnosti. Vďaka ich pôvodu sa ***** k Matke Tereze hrdo hlási, dokonca po nej pomenovalo letisko vo svojom hlavnom meste. Len pre zaujímavosť - ako mladá Matka Tereza vyučovala geografiu.

- c) Ktorý štát spomínaný v texte má po Matke Tereze pomenované letisko vo svojom hlavnom meste?

Na Balkánskom polostrove sa nachádza aj štát, ktorý sa v angličtine nazýva *Montenegro*. Väčšina jeho územia leží v nadmorskej výške nad 1000 metrov. Povrch hornatej krajiny je tvarovaný ľadovcom. Štát má približne 650 tisíc obyvateľov a pobrežie dlhé takmer 300 km. Vznikol v roku 2006, keď sa po celonárodnom referende oddelil od *****.

- d) Ako sa tento štát nazýva po slovensky?
- e) Od ktorého štátu sa oddelil v roku 2006? Od
- f) Ktoré more obmýva juhovýchodnú hranicu tohto štátu?
.....

***** patrí medzi obľúbené turistické destinácie. V súčasnosti však má tento štát vážne ekonomické problémy – obrovský dlh, kvôli ktorému hrozí štátny bankrot. Na severe štátu leží historické mesto ***** , z ktorého okolia pochádzajú dve osobnosti - bratia s veľkým významom pre naše národné dejiny. Ich mená sú spomínané aj v Preambule Ústavy Slovenskej republiky.

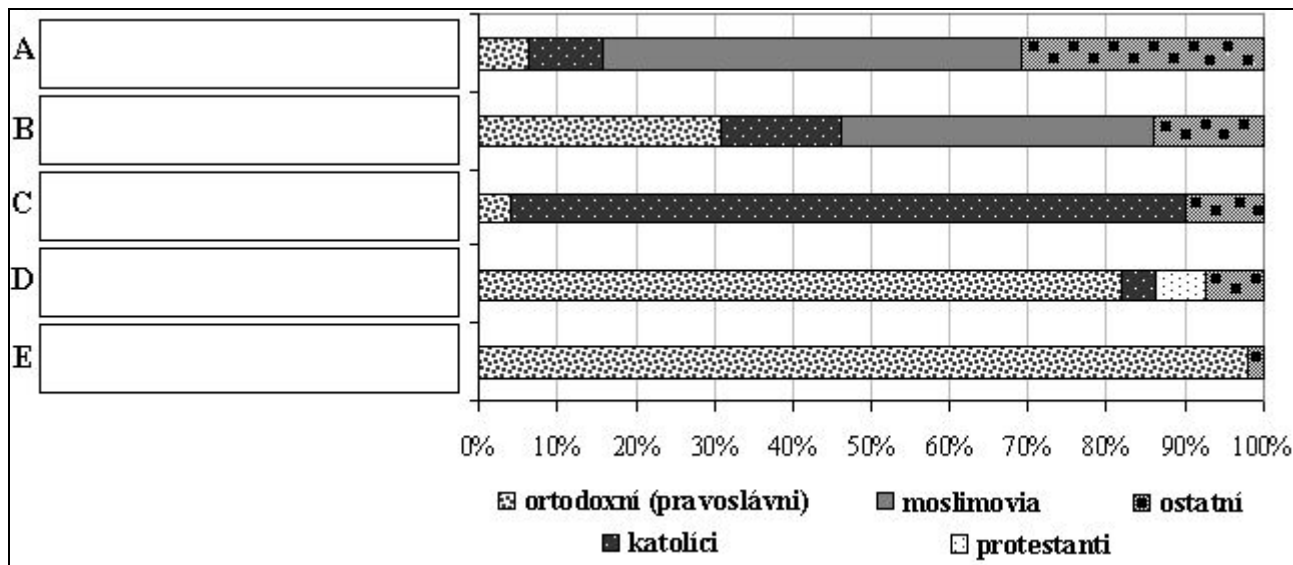

- g) O ktorom štáte je reč v úryvku? O
- h) Ako sa volá mesto spomínané v texte?

6. Balkánsky polostrov je oblasťou vzájomného kontaktu rôznych náboženstiev, čo sa odráža na pestrej religióznej štruktúre jeho obyvateľov. V nasledujúcom grafe je zobrazená štruktúra obyvateľstva piatich štátov Balkánskeho polostrova podľa ich vierovyznania. Doplň do obdĺžnikov A až E správne názvy štátov.

Vyberaj z:

Grécko, Bosna a Hercegovina, Albánsko, Chorvátsko, Rumunsko

7. Pracuj s nasledujúcou slepou mapou.

- Označ číslicami nasledujúce mestá:
 mesto Ľubľana – 1
 mesto Sarajevo – 2
 mesto Varna – 3
- Zakrúžkuj ostrov Rodos.
- Vyznač v mape polohu pohoria Pindos a označ ho písmenom P.
- Doplň písmeno T do stredu Tráckeho mora.
- Zakresli do mapy bod označujúci polohu vrchu Olymp a označ ho písmenom O.
- Zakresli do mapy čo najpresnejšie hranicu Kosova.

8. Zo slabík v rébuse zostav správne pojmy a doplň ich do viet.

		FY		
	VA	BO	DAR	
ROM	AK	VAR	PO	SÁ
RO	EU	PUS	LA	IA

- Rieka rozdeľuje územie Macedónska na dve približne rovnaké časti. V Grécku ju nazývajú Axios. Je najvodnatejšou riekou oboch týchto štátov.
- Macedónsko používa skratku vytvorenú zo začiatkových písmen anglického názvu, pod ktorým bolo v roku 1993 prijaté do OSN.
- Druhým najväčším ostrovom Grécka je Tiahne sa v dĺžke 150 km pozdĺž východného pobrežia.
- Dominantou gréckeho hlavného mesta je návršie hojne navštevované turistami. Navštevníci obdivujú monumentálny komplex stavieb, ktorému dominuje chrám Parthenón.
- Prírodnú hranicu medzi Chorvátskom a Bosnou a Hecegovinou tvorí rieka, ktorá sa na území Srbska vlieva do Dunaja.
- Slabiku, ktorú si doteraz nepoužil(a), vlož na prázdne miesto do nasledujúceho textu.

V západnej časti Rumunska sa rozprestierajú A _____ ENSKÉ VRCHY. Ich rozloha je 20 tisíc km², najvyššie vrchy presahujú výšku 1800 m n. m. Vďaka krásnym scenériám majú veľký predpoklad pre rozvoj turistického ruchu.

9. Zakrúžkuj správnu odpoveď na nasledujúce otázky:

Za hospodársky najrozvinutejší štát bývalej Juhoslávie je považované

- Slovinsko.
- Macedónsko.
- Bosna a Hercegovina.
- Albánsko.

Rieka Dunaj preteká cez

- Belehrad.
- Belehrad a Bukurešť.
- Belehrad, Skopje a Bukurešť.
- Belehrad, Skopje, Sofiu a Bukurešť.

Štátmi patriacimi do Európske únie sú

- Slovinsko, Chorvátsko, Macedónsko a Rumunsko.
- Slovinsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko a Rumunsko.
- Slovinsko, Chorvátsko, Bulharsko, Rumunsko a Čierna Hora.
- Slovinsko, Chorvátsko, Bulharsko, Rumunsko a Grécko.

Štátna hranica Albánska a Čiernej Hory prechádza cez

- Ochridské jazero.
- Ochridské a Prespanské jazero.
- Skadarské jazero.
- Ochridské, Prespanské i Skadarské jazero.

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzenti: Mgr. Eva Džupinová, PhD., RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2016